

Sadržaj

Uvod

- Parodontalne bolesti
- Klinički tijek neliječenog parodontitisa
- Parodontitis – načela liječenja

Grada parodonta

- Gingiva
- Epitelni pričvrstak
- Veživni pričvrstak
- Cement korijena
- Koštani potporni aparat
- Opskrba parodonta krvlju
- Inervacija parodonta
- Usklađene uloge parodontalnih struktura

Etiologija i patogeneza

- Parodontitis – multifaktorska bolest

Mikrobiologija

- Biofilm – stvaranje plaka na površinama zubi i korjenova
- Supragingivalni plak
- Retencija plaka – prirodni faktori
- Retencija plaka – jatrogeni faktori
- Subgingivalni plak
- Bakterijski prodor u tkiva?
- Klasifikacija oralnih mikroorganizma
- Stanični zidovi gram-pozitivnih i gram-negativnih bakterija
- Parodontitis – klasična ili oportunistička infekcija
- Vjerojatne parodontopatogene bakterije
- Faktori virulencije
- Prijenos virulencije
- Glavne bakterije parodontitisa
- Patogeni "samci" ili patogeni kompleks?
- Endotokini – lipopolisaharidi (LPS)

Patogeneza

– reakcije i obrambene sposobnosti domaćina

- Nove koncepcije patogeneze
- Obrana domaćina – mehanizmi i sudionici
- Nespecifična, prirođena imunost – prva linija obrane
- Specifična, stečena imunost – druga linija obrane
- Komponente imunološkog sustava – sažetak
- Međudjelovanje specifične i nespecifične imunosti
- Regulacijske molekule na površini stanica: markeri, receptori
- Citokini
- Eikosanoidi – prostaglandini i leukotrieni
- Enzimatski mehanizmi – matriksne metaloproteinaze
- Rizik od parodontitisa – osjetljiv domaćin
- Genetski faktori rizika – bolesti, defekti, varijacije
- Promjenjivi faktori rizika, modificirajući kofaktori
- Patogeneza I – inicijalna reakcija
- Patogeneza II – histologija
- Patogeneza III – molekularna biologija
- Gubitak pričvrstka I – destrukcija vezivnog tkiva
- Gubitak pričvrstka II – resorpција kosti
- Patogeneza – kliničke osobine od gingivitisa do parodontitisa
- Ciklički tijek parodontitisa
- Parodontalne infekcije i opće bolesti
- Etiologija i patogeneza – sažetak

Indeksi

- Indeks krvareće papile PBI
- Parodontalni indeksi

1	<i>Community Periodontal Index of Treatment Needs CPITN</i>	72
1	<i>Periodontal Screening and Recording, PSR</i>	73
4		
4	Epidemiologija	74
	Epidemiologija gingivitisa	74
	Epidemiologija parodontitisa	75
8		
10	Oblici parodontalnih bolesti povezanih s plakom	77
12	Gingivitis – parodontiti	77
14	Klasifikacija parodontalnih bolesti – nomenklatura	78
16		
18	Gingivitis	79
19	Patohistologija	80
20	Klinički simptomi	81
	Blagi gingivitis	82
21	Umjereni gingivitis	83
22	Uznapredovali gingivitis	84
23	Ulcerozni gingivitis/parodontitis	85
24	Patohistologija	86
25	Klinički simptomi – bakteriologija	87
26	Ulcerozni gingivitis, <i>Gingivitis ulcerosa</i> (NUG)	88
27	Ulcerozni parodontitis, <i>Parodontitis ulcerosa</i> (NUP)	89
28	Ulcerozni gingivoparodontitis – terapija	90
29		
30	Gingivitis modulirani hormonima	91
31	Uznapredovali trudnički gingivitis – <i>Epulis gravidarum</i>	93
32	Trudnički gingivitis tijekom liječenja fenitoinom	94
33		
34	Parodontitis	95
34	Patobiologija – najvažniji oblici parodontitisa	96
36	Patomorfologija – klinički stupnjevi uznapredovalosti	98
37	Džepovi i gubitak pričvrstka	99
38	Infraalveolarni defekti, infrakoštani džepovi	100
	Zahvaćenost furkacija	102
	Patohistologija	104
39	Dodatni klinički i rendgenski simptomi	105
40	Kronični parodontitis – početni do umjereni	108
41	Kronični parodontitis – uznapredovali	110
42	Agresivni parodontitis – etnička komponenta	112
43	Agresivni parodontitis – akutna faza	114
44	Agresivni parodontitis – početna faza	116
45	Prepubertetski parodontitis – PP (Agresivni parodontitis)	118
46	Oralnopatološke promjene gingive i parodonta	119
47	Primarno gingivalne promjene (tip I B)	120
49	Gingivalne i parodontalne promjene (tip IV A/B)	120
50	Hiperplazija uzrokovana fenitoinom	121
51	Hiperplazija uzrokovana dihidropiridinom	122
52	Hiperplazija uzrokovana ciklosporinom	123
54	Hiperplazije uzrokovane kombiniranom terapijom	124
55	Benigni tumori – epulis	125
56	Benigni tumori – fibroze, egzostoze	126
58	Maligni tumori	127
60	Gingivosis/pemphigoid	128
61	<i>Pemphigus vulgaris</i>	128
62	<i>Lichen planus: reticularis i erosivus</i>	129
63	Leukoplakije, prekanceroze, eritroplakije	
64	– oralne granulomatoze	130
65	Herpes – <i>Gingivostomatitis herpetica</i>	131
	Parodontitis kod sistemskih bolesti (tip IV)	
67	– dijabetes melitus tip 1 i 2	
70	Parodontitis kod sistemskih bolesti (tip IV B)	
71	Downov sindrom, trisomij 21	134

Pretpubertetski parodontitis kod sistemskih bolesti	136	Dijagnoza	196
Papillon-Lefèvreov sindrom (tip IV B)	136	Prognoza	197
Papillon-Lefèvreov sindrom – "bez iznimke nema pravila"	138		
HIV-infekcija – AIDS	139	Prevencija – profilaksa	198
HIV-bolest – epidemiologija	140	Definicija prevencije – profilakse	198
Klasifikacija i tijek HIV-bolesti	141	Prevencija gingivitisa i parodontitisa	199
Oralne manifestacije HIV-bolesti	142		
Bakterijske infekcije kod zaraze HIV-om	143	Liječenje upalnih parodontalnih bolesti	201
Gljivične infekcije	144	Koncepti i tehnike liječenja	202
Virusne infekcije	145	Liječenje – problemi	203
Neoplazme	146	Parodontitis – ciljevi i rezultati liječenja	204
Lezije nepoznate etiologije u vezi s HIV-om	147		
Invazija i umnožavanje HIV-a	148	Cijeljenje parodontalne rane	205
– prepreke sistemskom liječenju	149	Cijeljenje rane i regeneracija – mogućnosti	206
Liječenje HIV-bolesnika – farmakološki aspekti	150	Planiranje liječenja – raspored liječenja	208
HIV – liječenje oportunističkih infekcija	150	Općeniti tijek liječenja – individualno planiranje	210
Profilaksa infekcije te postekspozicijska profilaksa	150		
– stomatološki tim!	151	Sistemska prefaza	211
Terapija HIV-parodontitisa	151	Evaluacija – Možemo li pacijenta sigurno liječiti	212
Gingivalna recesija	155	Bakterijemija – profilaksa endokarditisa	213
Fenestracija i dehiscencija alveolarne kosti	156	Šećerna bolest (DM) – faktor rizika za parodontitis	215
Klinički simptomi	157	Pušenje – promjenjivi faktor rizika	216
Recesija – lokalizirana	158		
Recesija – generalizirana	159	Hitna stanja	217
Kliničke slike koje nalikuju recesiji	160	Faza 1 liječenja	221
Dijagnoza recesija	161	Prikazivanje slučaja – motivacija – informiranje	222
Mjerenje recesija (Jahnke)	162		
Klasifikacija (Miller)	162	Inicijalna terapija 1	223
Posljedice recesija	164	– higijena usne šupljine koju provodi pacijent	224
Prikupljanje podataka – Dijagnoza – Prognoza	165	Motivacija – krvarenje gingive	224
Prikupljanje podataka – pretrage	166	Revelatori – sredstva koja otkrivaju plak	225
Opća anamneza	167	Zubne četkice	226
Specijalna anamneza	167	Tehnika četkanja zubi	228
Klasični klinički nalazi	168	<i>Solo-tehnika</i> – drugačiji način četkanja zubi	229
Sondiranje džepova	169	Električne četkice za zube	230
– dubina sondiranja, klinički gubitak pričvrstka	170	Interdentalna higijena	231
Sondiranje džepova – parodontalne sonde	171	Paste za zube	234
Dubina sondiranja – interpretacija izmјerenih vrijednosti	172	Kemijska kontrola plaka – blaga kemijska prevencija	235
Zahvaćenost furkacija – horizontalna i	174	Irigacija	236
vertikalna zahvaćenost	176	Oralna higijena kod halitoze	237
Pomičnost zubi – analiza funkcije	176	Mogućnosti, uspjesi i ograničenja oralne higijene	238
Rendgen	176		
Dodatna dijagnostika – testovi	178	Inicijalna terapija 1 –	239
Mikrobiološka dijagnostika – postupci ispitivanja	179	Uspostavljanje uvjeta za održavanje oralne higijene	239
Mikrobiološka dijagnostika džepova	180	Supragingivalno čišćenje zubi – strojni instrumenti...	240
– mikroskopija u tamnom polju/faznim kontrastom	180	... i njihova primjena	241
Mikrobiološka dijagnostika – kulture	181	Supragingivalno čišćenje zubi	242
Novi dijagnostički testovi – procjena	182	– ručni instrumenti, paste za čišćenje...	242
Molekularobiološki testovi	183	... i njihova primjena	243
Bakterijski testovi probama – IAI PadoTest	184	Uspostavljanje uvjeta koji poboljšavaju oralnu higijenu	243
Test DNA-/RNA-probama – IAI PadoTest 4.5	185	– uklanjanje jatrogenih iritacija	244
Imunološki testovi – reakcija antigen-antitijelo	186	Korekcija jatrogenih podražaja – međučlan mosta	246
Enzimatski bakterijski testovi – BANA-test	187	Odstranjivanje prirodnih plak-retentivnih mesta	246
Testovi odgovora domaćina – rizici	188	Odontoplastika žlebova, brazdi, nepravilnosti	247
Genetski rizici – test polimorfizma gena za IL-1	189	Redukcija prirodnih plak-retentivnih mesta	247
Genski testovi za IL-1 – tehniku, procjena	190	kod kompresije zubi	248
Rizični faktor IL-1 pozitivan genotip – ostali faktori rizika	191	Morfološka odontoplastika	248
Loša oralna higijena kao faktor rizika	192	Terapija gingivitisa uzrokovanog plakom	249
– krvarenje pri sondiranju (BOP)	193	Liječenje gingivitisa	252
Procjena rizika za parodontitis – individualni profil rizika	194		
Dijagnostički podaci – paro-statusi I i II	194	Faza 1 liječenja	253
Komputorska dijagnostika – <i>Florida Probe System</i>	195	Definicije	253
		Nekirurška, antiinfektivna terapija – ciljevi	254
		Antimikrobnna terapija – borba protiv rezervoara	255
		Poliranje korijena – s kiretažom ili bez nje?	256
		Zatvorena terapija – indikacija, instrumentacija	257

Ručni instrumenti za struganje i poliranje korijena – kirete	258	Aloplastični materijal – kombinirani kirurški postupak	334
Strojni instrumenti za čišćenje zubi	259	Kombinirana operacija – intraosealni implantat	337
Gracey kirete – područja primjene	260	Vođena regeneracija tkiva – "guided tissue regeneration"	338
Ručni instrumenti za posebne probleme - kirete	262	Izbor membrana	340
Praktična scaling tehnika s Gracey kiretama		GTR s neresorptivnom membranom	341
– sistemski pristup	263	Individualna imedijatna membrana	
Brušenje instrumenata	268	– tehnologija Atrisorb/Atrigel	345
Ručno brušenje ručnih instrumenata	269	GTR s membranom i punilom – "Atrisorb free flow",	
Strojno brušenje	270	"Bio-Oss Collagen"	346
Subgingivalno čišćenje – zatvoreno čišćenje korijena	271	GTR s membranom i punilom – Bio-Gide i Bio-Oss Collagen	348
Zatvorena terapija u 1. kvadrantu ...	276	Regeneracija proteinima, faktorima rasta i diferencijacije	351
... i u ostalom dijelu zubala?	277	Operacija režnja kombinirana s proteinima	
Ograničenja zatvorene terapije	278	caklinskog matriksa – Emdogain	352
Mogućnosti i granice zatvorene terapije...	280	Regeneracija Emdogainom	354
FMT ("full mouth therapy") – terapija cijelih usta	281	Resektivne metode	
FMT – instrumentalno-mehanički i ...	282	Eliminacija džepova – koštana kirurgija	355
... farmakološka terapija	283	Instrumenti za koštanu kirurgiju ...	356
FMT – radiološki rezultati	284	... i njihova primjena	357
FMT – statistički rezultati	285	Procjena različitih resektivnih metoda	358
Lijekovi	287	Resektivna terapija	
Antiinfektivna potpora terapija		Apikalno pomaknuti režanj – eliminacija džepova	359
– antibiotici u liječenju parodontitisa	287	Kobinirane tehnike operacije režnja	366
Kriteriji za odlučivanje – kada upotrijebiti antibiotik?	288	Gingivektomija i gingivoplastika	367
Antibiotici – bakterijska osjetljivost i rezistencija	290	Instrumenti za gingivektomiju/gingivoplastiku ...	368
Sistemska nasuprot lokalnoj antimikrobnoj terapiji	291	... i njihova primjena	369
Lokalna antimikrobnna terapija –	292	Zavoji i tkivna ljepila	370
lijekovi s kontroliranim otpuštanjem (CRD)	294	Gingivektomija/gingivoplastika	371
Odgovor domaćina – modulirajući lijekovi	295	Gingivektomija i gingivoplastika	376
Faza 2 liječenja	299	GE/GP bukalno i palatalno na gornjoj čeljusti	377
Parodontalna kirurgija – korektivna faza	300	GE/GP – mali zahvati i korekcije	
Zadaće i ciljevi parodontalne kirurgije	302	Prikazivanje granica ispuna i preparacija kaviteta	378
Odabir pacijenta	296	GE/GP – hidantoinska hiperplazija	379
Faktori koji utječu na rezultat terapije	297	Ograničenja GE/GP – ciklosporinska hiperplazija	380
Metode parodontalne kirurgije i njihove indikacije	298	Zahvaćenost furkacija – terapija	381
Načela različitih metoda liječenja – prednosti i nedostaci	300	Embrionalni razvoj višekorijenskih zubi – furkacija	382
Prijeoperativna priprema – poslijeoperativna njega	302	Furkacija – klasifikacije	383
Operacije režnja – otvoreni pristup	303	Planiranje liječenja – problemi – dugoročni rezultati	384
Oblikovanje režnja – incizije	304	Terapija zahvaćenih furkacija – pomoć pri odlučivanju	385
Instrumenti za operaciju režnja	305	Terapijske mogućnosti za različite slučajevje	386
Igle i materijal za šivanje	306	Zahvaćenost furkacije F1 u donjoj čeljusti	
Šavovi i čvorovi	307	– odontoplastika i scaling	388
Često korišteno postavljanje šavova	308	Zahvaćenost furkacije F2 u gornjoj čeljusti	
"Access flap" – pristupni režanj	317	– plastika furkacije	389
Modificirana operacija po Widmanu (MWF)	318	Zahvaćenost furkacije F2 u donjoj čeljusti – GTR tehnika	390
Načela modificirane operacije po Widmanu	319	Zahvaćenost furkacije F3 u donjoj čeljusti	
– Ramfjordova tehnika	320	– hemisekcija s vađenjem	392
Principi MWF – okluzalni prikaz	310	Zahvaćenost furkacije F3 u gornjoj čeljusti	
"Access flap"/modificirana operacija po Widmanu	312	– resekacija korijena s rekonstrukcijom	394
– prikaz slučaja	313	Zahvaćenost furkacije F3 u gornjoj čeljusti	
"Access flap"/modificirana operacija po Widmanu	317	– trisekcije i očuvanje svih korjenova	396
Dugoročni rezultati različitih terapijskih modaliteta	318	Mukogingivalna, plastična kirurgija	397
Klinaste eksicizije distalno od posljednjih zuba – načela	319	Mukogingivalni problemi ...	398
Klinasta eksicizija – najdistalniji dio	320	... i mogućnosti za njihovo rješavanje	399
Regenerativne metode	323	Frenotomija – frenektomija	400
Intraalveolarni džepovi – anatomija defekta	324	Slobodni gingivalni transplantat	
Koštana regeneracija bez "transplantacije"	326	– autogeni transplantat – s epitelom	401
Materijali za ispunjavanje intraalveolarnih džepova		Instrumenti za uzimanje transplantata ...	402
– transplantati/implantati		... i njihova primjena	403
Instrumenti za uzimanje autogene kosti...	327	Slobodni gingivalni transplantat – debljina i oblikovanje	404
... i njihova primjena	328	Slobodni gingivalni transplantat – zaustavljanje recesije	405
Implantacija (transplantacija?) autogene kosti	329	SGT – cijeljenje rane klinički ...	410
Koštani nadomjesni materijali – "punila"	330	... i na fluorescentnoj angiografiji	411
	332	Prednosti i nedostaci SGT-a	412

Prekrivanje recesija	413	Paroprotetika 1	477
Oblik defekta – izbor operativnog postupka	414	Standardne tehnike	478
Peteljkasti režanj – <i>pedicle-flap technique</i>	415	Provizoriji – mobilni ili fiksnii	478
Direktno prekrivanje SGT-om – jedan operativni postupak	416	Mobilni imedijatni provizorij	478
Koronalno pomicanje nakon SGT-a	418	Adhezivni most u donjoj čeljusti – dugoročni provizorij	479
– dvofazni kirurški postupak	419	Fiksni provizorij – problematična područja	480
Prekrivanje recesije transplantatom vezivnog tkiva	421	Fiksni akrilatni provizorij – u praksi	481
Uzimanje transplantata s nepca	422	Fiksni, metalom pojačan dugoročni provizorij	482
Uzimanje transplantata s nepca – shematski i klinički	424	Konačna fiksna rekonstrukcija – fiksni most	484
Dodatne metode uzimanja transplantata vezivnog tkiva	425	Gubitak kutnjaka – što tada?	486
Slobodni transplantat vezivnog tkiva – Nelsonova tehnika	430	Teleskopska konstrukcija kod nekoliko preostalih zuba	487
Vezivnotkivni transplantat ... i korekcija komplikacija	434	Parcijalna proteza – socijalno rješenje	488
Transplantat vezivnog tkiva s komplikacijama	435	Paroprotetika 2	489
Prekrivanje recesija vođenom regeneracijom tkiva ("guided tissue regeneration")	437	Dodatni postupci, estetika	489
Prekrivanje recesija resorptivnom membranom	440	Ciljevi, problemi, rješenja estetske paroprotetike	489
Prekrivanje recesija na više zuba - mogućnosti	441	Rub krunice – biološka širina – dentogingivalni kompleks	490
Koronalno pomaknut režanj i rotacija papile	442	Estetska širina – učinak kišobrana – transparencija	491
Estetsko poboljšanje mukogingivalnom kirurgijom i protetskim nadomjescima	444	Linija osmjeha – crveno-bijeli omjeri	492
Mukogingivalna, plastična kirurgija – sažetak	445	Produljivanje kliničke krune – načela	493
Parodontologija – endodoncija	446	Kirurško produljivanje krune – korak po korak	494
Faza 3 liječenja	447	Gubitak papile – klasifikacija, pravila	496
Terapija održavanja - Recall	448	Gubitak papile – protetsko rješenje s ljsuskama (veneer)	467
<i>Recall</i> u stomatološkoj praksi – učinak <i>recalla</i>	449	Gubitak papile – protetsko rješenje krunicama	500
<i>Recall</i> – stalna kontrola rizika	450	Bezubi odsječci čeljusti – međučlanovi	502
" <i>Recall sat</i> " – praktična terapija održavanja	451	Defekti alveolarnog luka – klasifikacija	503
Stomatolog – dentalna higijeničarka – preventivni tim	452	Defekt alveolarnog grebena – protetsko rješenje	504
Potreba za tretmanom i pomoćno osoblje	453	Defekti alveolarnog luka – kirurške korekcije – metode	505
Neuspjesi – odsutnost terapije održavanja	454	Augmentacija alveolarnog Igrebena djelomično	506
Negativni rezultati liječenja	455	epiteliziranim vezivnotkivnim transplantatom (SVT)	506
Preosjetljivost dentina	456	Defekt alveolarnog grebena	509
Funkcija – funkcionalna terapija	457	– izgradnja vezivnotkivnim transplantatom – sažetak	509
Normalna funkcija	458	Implantati – terapija implantatima	511
Fiziološka pomicnost zubi	459	Dijagnostički kriteriji i kriteriji donošenja odluke	512
Okluzalna parodontalna trauma	460	Terapijski koncepti i rezultati terapije	513
Okluzalni štitnik ("bite guard") – Michigan udlaga	461	Kontrolni pregledi (recall)	
Ortodoncija	462	– terapija problema s implantatima	514
Zatvaranje prostora u prednjem dijelu gornje čeljusti	463	Gerijatrijska parodontologija – parodont u starosti	515
nakon parodontalne terapije	463	Promjene zbog starosti – utjecaj na planiranje	518
Uspravljanje drugog donjeg kutnjaka	464	Klasifikacija parodontalnih bolesti	519
Estetska korekcija prednjih zubi gornje čeljusti	465	Nova klasifikacija parodontalnih bolesti (1999.)	519
nakon parodontalne terapije	466	Promjene – usporedi s klasifikacijama	
Tretman malpozicije očnjaka	467	iz 1989. i 1999. godine	522
Šiniranje - stabilizacija	468	Recall – personalizirana parodontologija	523
Privremeno šiniranje	469	Podaci o slikama	524
Polutrajno šiniranje – područje prednjih zubi	470	471 Literatura	525
Trajno šiniranje – adhezivna tehnika	471	472 Kazalo pojmova	529
Protetska stabilizacija – dugoročni provizorij	472		
	473		
	474		
	475		
	476		